

17.09.2013

Ympäristöministeriö

Viite Lausntopyyntö 3.7.2013, YM6/5222/2103

LAUSUNTO VARSINAIS-SUOMEN TUULIVOIMAVAIHEMAAKUNTAKAAVASTA

Ympäristöministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriön lausuntoa Varsinais-Suomen tuulivoimavaiHEMAAKUNTAKAAVASTA.

TuulivoimavaiHEMAAKUNTAKAAVA täydentää Varsinais-Suomen maakuntakaavaa, ja siinä esitetään mitkä alueet ovat tuulivoimatuotantoon parhaiten soveltuvia. Kaavassa osoitetaan vähintään 10 voimalan kokonaisuudet sekä lisäksi kohde-merkinnöin tätä pienempiä alueita. Kaavaa valmisteltaessa on otettu huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Kaavatyö perustuu vuosina 2010 – 2011 tehtyyn Varsinais-Suomen tuulivoimaselvitykseen sekä vaiHEMAAKUNTA-kaavatyön aikana laadittuihin linnusto- ja kulttuuriympäristöjen selvityksiin sekä hiljaisten alueiden ja ekologisten alueiden ja yhteyksien kartoitukseen. Selvityksiin on sisällynyt myös maisema-arvio ja näkyvyysanalyysi. TuulivoimavaiHEMAAKUNTA-alueiden rajausperusteina on käytetty mm. sitä, että yksittäisen voimalan tulee sijaita vähintään 650 m etäisyydellä lähimmästä asumiseen tai vapaa-ajan käyttöön tarkoitettusta kiinteistöstä. Asutukseen on suunnittelussa kiinnitetty huomiota myös siten, ettei voimaloiden yhteisvaikutuksesta aiheutuisi kohtuutonta haittaa yksittäiselle kiinteistölle. Alueita määriteltäessä on otettu lisäksi huomioon kaavan valmisteluvaiheen aikana saadut lausunnot ja mielipiteet.

Sosiaali- ja terveysministeriö lausuu otsikossa mainitussa asiassa seuraavaa:

Kaavaselostuksessa todetaan, että tuulivoiman merkittävimmät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat voimaloiden melu- ja välkehaitoista. Haitoilta välttymiseksi on minimietäisyytenä lähimpään vakituiseen ja loma-ajan asutukseen pidetty tuulivoimarakentamisessa 600 – 700 metriä, jota on myös käytetty yhtenä perusteena tuulivoimavaiHEMAAKUNTA-alueiden sijoittamisessa kaavaan. Tällä etäisyydellä valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista (993/1992) annettujen ohjearvojen tulisi täytyä, mutta melun leviämiseen vaikuttavat kuitenkin myös paikalliset olosuhteet, mm. maaston muodot ja käytettävien voimaloiden ominaisuudet. Siitä syystä on erittäin tärkeää, että jatkotyössä kuntakaavoituksessa ja tuulivoimavaiHEMAAKUNTA-alueita ja yksittäisten voimaloiden sijoituspaikkoja suunniteltaessa tarkastellaan huolellisesti ihmisten elinympäristöön sekä terveyteen ja viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia. Meluvaikutusten lisäksi huomiota on kiinnitettävä myös varjon välkkymiseen, vaikka Suomessa ei ole asetettu ohjearvoja välkkeen vuosittaiselle maksimituntimäärälle.

Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että suunnittelussa pidetty suojavyöhyke (600-700 m) on viimeinen tieto ja kehitys huomioon ottaen liian lyhyt muun muassa seuraavin perustein:

Eri maissa suojaetäisyydet ovat 300-500 m 1-2 MW:n laitoksille, mutta nyt suunnittelun lähtökohdaksi on otettu 3 MW:n laitokset ja jatkossa voimalat

ovat todennäköisesti 4-6 MW:n kokoisia. Suuremmat voimalat tuottavat paljon voimakkaampaa pienitaajuista ääntä kuin 2-3 MW voimalat ja melun tuotto 10 m korkeudella mitattuun tuulen nopeuteen verrannollisena on suurempaa kuin 2-3 MW voimaloilla. Iso-Britannian suunnitteluohje ETSU-R-97 suosittaa suojaetäisyydeksi 10 x napakorkeus. 2 – 3 MW:n laitoksella napakorkeus on luokkaa 120 – 140 m eli suojaetäisyys on 1200 - 1400 metriä. Jos napakorkeus on 200 m (esim. 4-6 MW voimala), suojaetäisyyden tulisi olla 2 km. Maakunta-kaava ei estä rakentamasta 3 MW:a suurempia voimaloita. Yksittäinen voimala ei myöskään tarvitse rakentamisvaiheessa ympäristölupaa, jossa ympäristöterveysnäkökohdat tulisivat arvioitavaksi.

Kunnan terveydensuojeluviranomaiset ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ovat saaneet lukuisia kansalaisten valituksia olemassa olevien tuulivoimaloiden meluhaitoista, vaikka voimalat ovat sijainneet reilusti yli 600 metrin etäisyydellä asutuksesta. Esimerkiksi Eglannissa jouduttiin sulkemaan tuulivoimapuisto melun häiritsevyyden takia, vaikka lähimpään asutukseen oli 2 km.

Ottaen huomioon edellä mainittu ja se, että tuulivoimaloiden tuottaman pienitaajuisen melun terveyshaitoista on vielä erittäin vähän tietoa sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että maakuntakaavoituksessa tuulivoimala-alueiden suoja-
vyöhyke lähimpään asutukseen tulisi olla 2 km.

Lopuksi

Fossiilisten polttoaineiden korvaaminen harkitusti sijoitetuilla tuulivoimala-alueilla on kansanterveydellisesti erittäin suotavaa, sillä näin saadaan polton hiukkaspäästöjen aiheuttamia merkittäviä terveyshaittoja vähenemään. Tuulivoima-alueet tulee kuitenkin sijoittaa erittäin harkitusti riittävän etäälle asutuksesta siten, etteivät ne aiheuta melun tai välkkeen seurauksena muita terveyshaittoja. Tämän pitäisi olla Suomessa mahdollista.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä Lounais-Suomen aluehallintoviraston kanssa.

Osastopäällikön sijaisena,
Apulaisosastopäällikkö

Olli Kerola

Johtaja

Jari Keinänen

TIEDOKSI

Kansliapäällikkö Sillanaukee
THL
Valvira
Aluehallintovirastot
Varsinais-Suomen liitto

